

— *Syn. Fräta.* — 2) (fig.) Småningom försvaga. *Tevatten tär kroppen. T-s af sorg.* — V. n. *T. på:* a) Småningom försvaga. *Utsväfningar t. på krafterna, på lifvet.* — b) Lefva af. *T. på kapitalet. Ha att t. på,* att lefva af. — *T-s,* v. d. ell. *T. sig,* v. r. Småningom minskas i myckenhet eller storlek, genom något frätande ämne eller beståndsdelars förflygtigande. *Kamfer tär sig.* — *Syn. Fräta sig.* — *T. sig,* v. r. *T. sig i'n, út, igénom,* se *Bila sig i'n, Sila sig i'n, út, igénom, Åta sig út.* Neutralt säges äfv. *T. igénom.* — *T-nde,* part. akt. o. adj. 1. *T. sorg. T. sjukdom,* då kroppen långsamt afmagrar och krafterna småningom aftaga. *T. feber,* se *Tärfeber. T. lemmar i samhället,* som endast förbruka, utan att producera.

TÄRFEBER, m. sing. Hektisk feber, tvinfieber.

TÄRING, f. sing. Se *Förtäring. Rätta t-en efter näringen,* säges i samma mening som: *Rätta munnen efter matsäcken.*

TÄRNA, f. 1. 1) Betydde ursprungl.: Jungfru, i tjänst hos en prinsessa eller förnäm dam. Brukas nu i samma mening som Ung flicka, jungfru, mö, mest i poesi och den högre stilen. — 2) Ett släkte af Simfågellarna. *Sterna.* Se *Fisktärna, Lilltärna.* [Terna.]

TÄRNA, v. a. 1. *T. en bössa,* insätta en tärning, eller en skruf, af platina eller guld i ett fänghål, då det blifvit afbrändt eller för stort. — *Tärnande,* n. 4. o. *Tärning,* f. 2.

TÄRNING, m. 2. 1) Litet stycke af horn i form af en kub, med så kallade ögon på sidorna, för hvarje nummertal ifrån ett till sex, brukadt vid tärningspel och äfven vid lottkastning. *Spela ell. kasta t., spela sådant spel. Kasta t-arna.* (Fig.) *T-en är kastad,* det är nu afgjordt. *Lotta med t-ar.* — 2) Fyrkantigt skuren bit af kött, bröd m. m.; inlagd ruta; fyrkantig, jemtjock bit af något hårdare ämne. *Skära t-ar. En t. sill. Insätta en t. af platina i fänghållet på en bössa.* — *Ss. T-formig, -kast.* [Tärning.]

TÄRNINGBEN, n. 5. (anat.) Ett tärningformigt ben i fotvristen.

TÄRNINGKAPPE, m. 2. pl. — *kappar.* Liten bågare, hvari tärningarne läggas, då man skall kasta dem vid tärningspel.

TÄRNINGMALM, m. 3. Ett slags tärningformig blymalm.

TÄRNINGSPAT, m. 3. (mineral.) Tärningformig spat.

TÄRNINGSPEL, n. 5. Sådant slags spel, hvarvid tärningar användas, såsom verkehren, rafeL, trictrac, m. fl.

TÄRNINGSPELARE, m. 5. En, som spelar tärning.

TÄRPENNING, m. 2. Kostpenningar under resa. Se äfv. *Drickspenningar.*

TÄRSOT, m. sing. (gam.) Se *Tvinsot.*

TÄT, a. 2. neutr. *tätt.* 1) Säges om kroppar, hvilkas minsta delar jemförelsevis ligga mycket nära intill hvarandra, d. v. s. hafva ringa mellanrum. — *Motsats:* Porös. *Jernet är en t. kropp, men sandsten är icke t., ännu mindre svamp. Tätt tyg, lärft, kläde. T. korg.* — 2) Ej gisten; utan springa, öppning. *Tunnan är ej t., läcker. Göra ett kärl tätt, fönster t-a.* Se sammansättningarna *Lufttät, Vattentät.* — 3) Säges om det, hvars särskilda delar befinnas nära intill hvarandra. *T. skog. T. häck. Rågen står t. Tätt gräs. T. buske. T. borste, kam. T. stil. Tätt regn,* då regndropparne falla nära in-

II.

till hvarandra. — 4) (fam.) Fast i hullet. *En t. öxe.* — 5) (fig. fam.) Välmående, rik. *Den mannen, han är t.* — 6) Som sker ofta, ofta upprepas. *T-a slag. T-a besök. Göra t-a påhelsningar. T-a ombyten, påminnelser.*

TÄTA, v. a. 1. Göra tät (se bem. 2). *T. kärl, fönster.*

TÄTGRÄS, n. 5. Se *Tätört.*

TÄTHET, f. 5. Egenskapen att vara tät. Brukas för alla bem. af ordet *Tät,* utom 4 och 5. *En kropps t. Ett kärls t. Skogens, häckens t. Besökens t.*

TÄTMJÖLK, f. sing. Mjolk, som genom ilagda blad af Tätgräs blifvit så seg, att den kan dragas i trådar. Kallas äfv. *Lång mjolk.*

TÄTNA, v. n. 4. 1) Blifva tät (se bem. 2). *Tunnan har t-t.* — 2) Blifva tjock, tjockare; antaga tjock konsistens. *Mjölken har t-t.* — *Tätande,* n. 4.

TÄTT, adv. 1) Nära intill, nära. *Följa någon t. i hämlarna. Gå t. bakom, framsför, före någon. Husen stå t. bredvid, intill hvarandra. Följa t. efter hvarandra. Skeppet gick t. förbi en klippta. Träden stå t. ihop. T. innanför porten. T. inom muren. T. inpå kroppen. Skjuta t. inpå lifvet. T. nedanför, inunder berget. T. omkring staden ligga en mängd lustställen. T. på, strax eller näst efter. T. utanför staden, porten. T. utesför, utmed, invid stranden. T. utmed, äfv. helt nära intill, t. ex.: *Han bor här t. utmed. Hålla sig t. vid jorden. T. vid ell. under land. T. vid marken. T. åt, helt nära intill, t. ex.: Klädningen sitter t. åt kroppen. Fågeln flög t. öfver marken.* — 2) Nära intill hvarandra, nära tillsammans. *T. byggda hus. Husen stå t. T. förenade, sammanställda. Stå, ligga, sitta t. ell. t. ihop. Ställa sig, sätta sig t., t-are. T. bebodt land,* med nära intill hvarandra belägna städer, byar, gårdar. *Skrifva t., täta rader. Växa t. T. sädd råg. Det regnar tätt. En t. flådad korg,* hvars vidjor äro flådade tätt intill hvarandra. — 3) Utan öppning, utan lucka. *Tunnan håller t., läcker icke. Kärlet håller icke t., läcker. Dörren sluter ej t., lemnar öppning för luftdrag.* (Fig. fam.) *Hålla t., hålla sitt vatten;* äfv. bevara en hemlighet.*

TÄTTA, f. 1. Röret på en blåsbelg.

TÄTTING, m. 2. Se *Gråfsnk.*

TÄTÖRT, f. 3. En ört, hvars bladsaft har den egenskapen att förvandla surnande mjölk i s. k. långmjölk eller Tätmjölk. *Pinguicula vulgaris.*

TÖ, n. sing. Så blid luft vintertiden, att snön smälter. *Starkt t.*

TÖA, v. n. o. impers. 1. Vara tö. *Det t-r starkt. T. af, bört,* bortsmälta genom tö. *Snön har t-t ihöp,* minskats genom tö. — *Töande,* n. 4.

TÖAKTIG, a. 2. *T-t väder,* mildt och närmande sig till tö.

TÖBLÅST, m. 3. Blid vind, som medför töväder.

TÖCKEN, tö'ck'n, n. 5. (i pl. äfv. stundom töcknar, helst i poesi) Se *Dimma.* — *Ss. T-aktig.*

TÖCKENFLÄCK, m. 2. (astr.) Töcknig ljusfläck på himlahalvvet, hvilken anses som ett helt system af solar.

TÖCKENSTJERNA, f. 1. (astr.) Stjerna, som synes omgifven af ett töckenaktigt ljus.

TÖCKNIG, a. 2. Se *Dimmig. T-t väder. T. himmel, luft.*